

STRUČNÝ KOMENTÁŘ

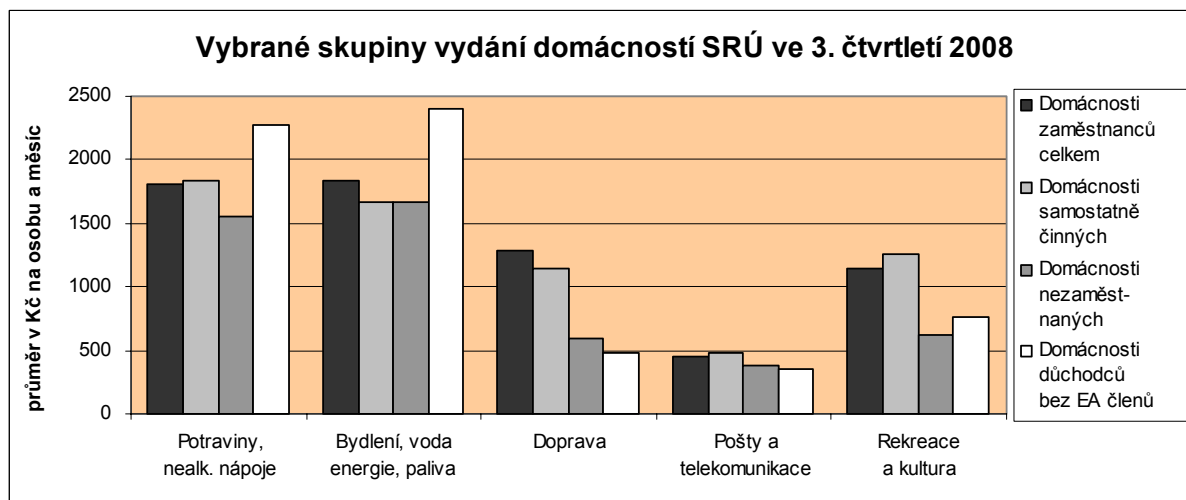
Od roku 2006 došlo v šetření statistiky rodinných účtů ke změnám v metodice zjišťování i v systému výběru domácností do zpravodajského souboru, jak je stručně uvedeno v metodických vysvětlivkách. Ačkoliv se složení souboru přiblížilo skutečnému zastoupení domácností v populaci, jeho změny měly za následek přesuny ve struktuře vydání, což do jisté míry komplikuje porovnání se staršími výsledky do roku 2005.

Čisté peněžní příjmy na osobu dosáhly ve 3. čtvrtletí 2008 u domácností zpravodajského souboru SRÚ průměrné měsíční částky 11 431 Kč. Tuto částku tvořily z 56,2 % příjmy ze závislé činnosti, 9,8 % příjmy z podnikání, 26,7 % sociální příjmy a ze 7,3 % příjmy ostatní.

Čistá peněžní vydání činila ve 3. čtvrtletí měsíčně na osobu 10 558 Kč. V nominálním vyjádření se meziročně čistá peněžní vydání zvýšila o 7,7 %, což v absolutním vyjádření představuje částku 752 Kč; reálně vzhledem k úhrnnému indexu spotřebitelských cen 106,6 vzrostla o 1 %.

Spotřební vydání se oproti stejnému čtvrtletí předchozího roku zvýšila téměř shodně jako ve druhém čtvrtletí, a to nominálně o 8,5 %, což bylo způsobeno především růstem cenové hladiny; reálně došlo ke zvýšení pouze o necelá dvě procenta. **Investiční vydání**, ve kterých nejvýraznější položku tvoří výdaje na pořízení a rekonstrukci bydlení, v tomto období stagnovala.

Z hlediska jednotlivých skupin domácností byl nejvýraznější nominální i reálný růst spotřebních vydání zaznamenán u domácností samostatně činných (12,1 resp. 5,7 %) a u domácností zaměstnanců bez dětí (9,6 resp. 3,3 %). Mimořádná vydání některých domácností v souboru SRÚ zapříčinila ve skupině nezaměstnaných, podobně jako v předchozích dvou čtvrtletích, vysoké nominální i reálné tempo růstu spotřebních vydání.

Stejně jako v předchozích čtvrtletích roku 2008 se nominálně zvýšily výdaje ve všech **skupinách spotřebních vydání**. Výjimkou byly výdaje ve skupině bytové vybavení a zařízení – domácnosti omezily své nákupy a vydání tak v této skupině stagnovala. Nejdynamičtější růst se díky zavedení regulačních poplatků ve zdravotnictví od ledna tohoto roku opět projevil u výdajů na **zdraví** – nominálně vzrostly o 35 %; domácnosti tak v absolutním vyjádření vydaly na zdraví o 60 Kč na osobu a měsíc více než ve stejném čtvrtletí minulého roku. Regulační poplatky tvoří cca 20 % celkových vydání za zdraví a kdyby nebyly do těchto celkových výdajů zahrnuty, výdaje za zdraví by vzrostly pouze o 8,8 %. V důsledku růstu cenové hladiny se stejně jako ve druhém čtvrtletí výrazně zvýšila vydání za bydlení vč. energií, a to o 11 % (v reálném vyjádření vydání v této skupině stagnovala). Vydání ve skupinách alkoholické nápoje a tabák resp. stravování a ubytování, která nominálně vzrostla o 4 resp. 6,4 %, naopak v reálném vyjádření poklesla o 3,6 resp. 0,9 %. V ostatních skupinách rostla vydání jak nominálně, tak reálně.

V **bilančních položkách** vklady domácností zpravodajského souboru převyšovaly vybrané úspory o 698 Kč. Opět jako v minulých obdobích nejvíce spořily domácnosti zaměstnanců bez dětí (vklady byly v průměru o 2 406 Kč měsíčně vyšší než vybrané úspory). Naopak své disponibilní příjmy si výběrem úspor doplňovaly domácnosti samostatně činných (saldo vybraných úspor a vkladů činilo 409 Kč), nezaměstnaných (580 Kč) a rodiny s dětmi a s minimálními příjmy (551 Kč). Domácnosti i nadále omezují přijímání nových půjček – ve všech skupinách domácnosti průměrně splácí vyšší částky, než jaké si půjčují, což odpovídá trendu v tomto roce; tento trend nastal již na počátku tohoto roku. Nejvyšší převahu splacených úvěrů nad přijatými půjčkami zaznamenaly domácnosti zaměstnanců bez dětí (o 229 Kč) a naopak nejnižší domácnosti zaměstnanců s dětmi (o 25 Kč).

V **kumulovaných datech** za první tři čtvrtletí roku 2008 dosáhly čisté peněžní příjmy domácností SRÚ průměrné měsíční částky 11 253 Kč na osobu. Čistá peněžní vydání činila 10 138 Kč na osobu a měsíc a oproti stejnému období minulého roku se zvýšila o 3,9 % (poměrně malé tempo růstu je způsobeno výrazným snížením vydání neklasifikovaných jako spotřební ve druhém čtvrtletí, kdy domácnosti výrazně méně investovaly do pořízení či rekonstrukce bydlení). Spotřební vydání za domácnosti celkem nominálně vzrostla o 8,3 %, reálně (vzhledem k indexu spotřebitelských cen 106,9) o 1,3 %. Nominálně se zvýšily výdaje ve všech skupinách spotřebních vydání; nejdynamičtěji rostla vydání za zdraví (nominální o 35,5 %) v důsledku výše zmíněného zavedení regulačních poplatků ve zdravotnictví; v reálném vyjádření (v indexu spotřebitelských cen 131,2 jsou regulační poplatky zohledněny) se tak výdaje na zdraví zvýšily pouze o 3,3 %. U vydání za potraviny a nealkoholické nápoje a bydlení vč. energií, kde došlo k poměrně výraznému nominálnímu nárůstu (o 9,3 resp. 8,1 %), byl však vzhledem ke zvýšení cen zaznamenán reálný pokles (o 0,9 resp. 1,8 %). Na téměř dvouprocentním reálném snížení ve skupině vydání na bydlení vč. energií měl vliv zejména pokles výdajů za elektrickou energii a v menší míře také nižší vydání na běžnou údržbu a opravy bytu.